

Per on comencem?

Molts de vosaltres porteu la brossa de les restes de menjar al contenidor de l'orgànica, però potser us heu plantejat la possibilitat de fer compost a casa.

Com la majoria vivim en pisos potser creieu que no és possible, però existeixen al mercat opcions com els **vermicompostadors** (compostadors amb cucs vermells de terra, mal anomenats de Califòrnia atès que són originaris de la conca mediterrània), o fins i tot **compostadors de jardins** adaptats per a terrasses (amb algun sistema que eviti pèrdues d'aigua per sota).

Una altra opció és fer **compostadors casolans** invertint molts menys diners.

Vermicompostatge o compostatge tradicional?

Cal decidir si volem fer servir **cucs** de terra o no. Si optem per fer vermicompostatge necessitarem els cucs. Si no tenim ningú que ens els subministri s'han de comprar, però són prescindibles si optem pel compostatge convencional.

El vermicompost o humus de cuc és de **millor qualitat i més ràpid** d'obtenció, però el procés és més delicat en dependre majoritàriament d'una sola espècie. A més, es necessita fer un control més estricte de la temperatura i de la humitat.

Quin recipient hem de fer servir?

Algunes persones fan servir **testos, bidons, o caixes de plàstic**.

Serveix qualsevol recipient de **volum** suficient (dependrà de la quantitat de restes a tractar, però una família de 4 persones necessita un mínim de 40-60 litres) que no deixi entrar l'aigua de pluja ni escapar l'aigua per sota i que no tanqui hermèticament, això últim és molt important. Ha de deixar entrar i sortir l'aire.

Les pors de fer compost a casa

Les pors més habituals són les **olors** o les **mosques**. Totes dues coses són fàcils d'evitar. El procés en presència d'oxigen es diu descomposició (o descomposició aeròbica) i no produeix males olors, però si falta oxigen es diu putrefacció (també dita fermentació o descomposició anaeròbica) i sí que en fa.

Les restes de menjar contenen molta **aigua** i aquesta és la raó per la qual poden fer pudor. Quan la matèria orgànica comença a descompondre's l'aigua surt de les restes i omple tots els espais o porus que queden entre les partícules, aquesta aigua expulsa l'aire, i per tant la major part de l'oxigen, i és quan s'inicia el podriment. Si afegim material que absorbeixi aquest **excés d'humitat** no farà pudor.

Com evitem les olors?

Qualsevol **resta orgànica seca** com fullaraca, serradures (de fusta natural) palla, paper sense tinta a color, cartró d'oueres sense etiquetes, fibra de coco, ... i també serveix la terra vella dels testos.

Què fem per evitar les mosques?

Les mosques van a pondre els seus ous a la matèria orgànica en les etapes primerenques de la descomposició. Si les restes fresques queden cobertes les mosques no hi van.

Com cobrim les restes?

En un compostador de jardí en rodatge és fàcil, perquè quan una pila ja té cert volum, només cal enterrar les restes fresques a sota de les que porten més temps al compostador, però si ho fem a una caixa de plàstic i només amb restes de cuina potser no tindrem prou material.

Aleshores, la millor solució és fer servir **terra vella dels testos o serradures de fusta natural**. Per aquesta raó convé fer un bon llit de terra vella de testos, fibra de coco i/o serradures de fusta natural per començar i enterrar la matèria orgànica cada dia.

Factors a controlar: humitat i temperatura

La humitat és el factor clau. Ja hem vist que un excés pot produir males olors, però si en falta, la matèria orgànica no es descompon. Quina és la humitat necessària? Entre un **40** i un **70%**. Però si s'utilitzen **cucs de terra** s'ha d'arribar al voltant del **80%**.

Es tracta d'aconseguir que la pila tingui una humitat semblant a la que té la terra d'un test recent regat i que ja ha drenat pel forat de sota tota l'aigua que no pot retenir. Si toquéssim la terra estaria humida, però no xopa, doncs així ha d'estar una pila.

Organismes descomponedors

Per accelerar el procés de compostatge es pot comptar amb l'ajut de **porquets de Sant Antoni, tisoletes i/o cucs de terra vermells**, però no són imprescindibles. La descomposició la porten a terme **bacteris i fongs** i és un procés llarg (diversos mesos).

Convé que el compostador **no rebi sol** directe per evitar que la matèria s'assequi o que es morin els cucs, en el cas del vermicompostatge.

Què es pot compostar?

Quasi totes les restes de menjar.

- Les **restes provinents d'animals o vegetals** indirectament o directament són compostables, llevat de les petxines de mol·lusc (musclos, navalles escopinyes, ...).
- Els **ossos**, les **closques d'ou** o les **branques** es descomponen molt lentament si no es **trituren**.
- Les **restes cuinades** també poden ser compostades, però s'ha d'anar amb compte amb la humitat si es posen restes de guisats o sopes molt caldoses.

Què es pot compostar? II

- **Cartrons i papers** sense tinta a color (tovallons i estovalles de paper, oueres i embolcalls de cartró).
- **Restes de jardineria i flor tallada.**
- Tot i que la **terra** no és compostable no hi ha cap problema per afegir-la a la pila en compostatge, té altres aspectes positius, com ser útil com a material per cobrir i assecar.

Què no es pot compostar?

- **Cap resta no orgànica**, és a dir, ni plàstics, ni metalls, ni vidre, etc. Tampoc la pols de escombrar ni la de l'aspiradora per la gran quantitat de contaminants que fem servir per netejar.
- Les **femtes humanes i d'animals** de companyia tampoc es poden compostar pels tractament medicinals, molts pinsos contenen antibiòtics i antiparàsits. A més, no hi ha garanties d'eliminar microorganismes patògens en el procés de compostatge casolà en no assolir-se les temperatures necessàries
- Les **bosses, coberts i vaixelles compostables** tampoc es poden utilitzar perquè la temperatura produïda en el compostatge casolà no és prou alta.

Fem un repàs!

- Disposar d'un **recipient prou gran** (mínim 40-60 litres), **impermeable** a la pluja i a la pèrdua d'aigua per sota, però **no hermètic**. Encara millor tenir-ne dos. Omplir un i deixar-lo madurar, mentre s'omple el segon. El temps mínim per obtenir compost casolà són **6-9 mesos**, però millor esperar un any.
- Per començar cal fer un **llit gruixut de compost vell** (la millor opció), terra vella dels testos, serradures de fusta natural, o fibra de coco.
- Si es vol fer vermicompostatge aconseguir **cucs vermells de terra** (*Eisenia andrei*, *Eisenia foetida* o *Eisenia horticola*).
- **Evitar l'exposició directa al sol** (especialment en vermicompostatge).

Fem un repàs! II

- Aportar les **restes fresques** i **enterrar-les** periòdicament (idealment cada dia).
- Comprovar que la **humitat** sigui **semblant a la de la terra d'un test regat i drenat**. Si està molt sec, humitejar i remenar progressivament per distribuir la humitat homogèniament. Si està massa humit, afegir restes seques (fullaraca, serradures de fusta vegetal, paper o cartró sense tinta, fibra de coco, terra vella, ...).
- **Remenar setmanalment** per airejar la pila (no és necessari en el cas del vermicompostatge).

AULA AMBIENTAL DE CIUTAT VELLA

Ja podeu començar!

Data de publicació: 18/05/2020
Més informació: lafabricadelsol@bcn.cat
Adreça: Psg. Salvat Papasseit, 1
#CiutatVellaAmbiental

*Totes les imatges utilitzades en aquest document
són lliures de drets.*